

F. t. beslutn. vedr. EU's udvidelse mod øst

Danmark vil være berettiget til at hjemsende andre EU-landes borgere og deres pårørende, dersom de ikke kan forsørge sig selv.

Fra det officielle Danmark har det næsten konsekvent været afvist, at udvidelsen af EU kan komme til at rumme væsentlige problemer. Karakteristisk var en ordveksling i Folketingets spørgetid³⁾ mellem Peter Skaarup (DF) og daværende statsminister Poul Nyrup Rasmussen. På baggrund af udtalelser af den tidligere tyske socialdemokratiske forbundskansler Helmut Schmidt til Jyllands-Posten den 25. januar 2001, hvori Helmut Schmidt set i lyset af omkostningerne ved udvidelsen betegnede det som »latterligt« at ville udvide EU med andre østeuropæiske lande end Polen, Ungarn og Tjekkiet, spurgte Peter Skaarup, om den danske regering ville tage initiativ til, at der på EU-niveau udarbejdedes en hvidbog for at belyse omkostningerne ved udvidelsen af EU. Dette afviste statsminister Nyrup Rasmussen bl.a. med følgende bemærkninger:

»Det er også et spørgsmål grundlæggende om at vise menneskelighed og modtage de nye demokratier og forstå, at EU's udvidelse handler om varig fred i et forenet Europa og også giver Danmark nogle fantastiske muligheder for ny fremgang. Tænk engang, hvis vi ser på Polen, et land med 40 millioner indbyggere, det vil i løbet af meget få år gå hen og blive det allerstørste nærmarked, vi har i forhold til Danmark. Hvis man ser på, hvordan Polen så ud for 5 år siden, ville hverken hr. Peter Skaarup eller jeg have forudset, hvilken fantastisk fremgang der er i gang. Når lønningerne stiger hos de polske arbejdere, stiger købekraften, stiger afsætningsmulighederne for Danmark. Kort sagt, vi kan forene fred, demokrati og fortsat fremgang for Danmark med EU's udvidelse. Jeg kan også sige til hr. Peter Skaarup, at Erhvervsministeriet har lavet en fremragende analyse, der aftvinger stor respekt rundt omkring i verden, en analyse, der viser, at Østersøområdet omfattende Estland, Letland og Litauen, der har været så underkuet af Sovjetunionens kommunistiske topstyre, og Polen – de fire lande – vil blive enormt fremgangsbetonede af EU's udvidelse, samtidig med at vi også vil have en stor gavn og nytte af det. Det er til fordel for begge parter, både for Danmark på den ene side og for de nye lande, der bliver medlem, på den anden side. Det er en vinder-vinder-situation; der er ikke tabere i denne her situation.«

Også fra industriens side er den kommende østudvidelse ved flere lejligheder betegnet som en »win-win«-situation, idet argumentationen har været, at både de ny medlemslande og Danmark vil opnå beskæftigelsesmæssige fordele ved udvidelsen og Danmark tillige nye markeder.⁴⁾

Det er således kendetegende, at hele den politiske debat og argumentation om Østudvidelsen har været præget af ubekymret eufori, en fast tro på enorme økonomiske gevinster for alle parter og en lige så massiv afvisning af enhver antydning af, at der vil være en stor pris at betale ved Østudvidelsen.

Såvel den tidligere som den nuværende regering har da også hidtil afvist at ville sikre Danmark en effektiv overgangsordning, hvor arbejdskraften fra de ny medlemsstater ikke har uhindret adgang her til landet, i lighed med de overgangsordninger, Tyskland og Østrig har varslet at ville forlange.

I takt med, at forhandlingerne om udvidelsen af EU nærmer sig sin foreløbige afslutning, udvikler der sig imidlertid i stadig videre kredse – og ikke mindst på arbejdsmarkedet, men også i Socialdemokratiet – en frygt for, at konsekvenserne for Danmark måske er alvorligere, end den nuværende og den tidligere regering har villet indse. Dansk Folkeparti står ikke længere næsten alene med sin opfattelse, men støttes efterhånden af vurderinger fra flere sider, bl. a. af udtalelser af tidligere miljø- og energiminister Svend Auken.

Ifølge Politiken⁵⁾ kritiserer forhenværende miljø- og energiminister Svend Auken regeringen for at negligere og fortie, at Østudvidelsen er behæftet med en lang række problemer, som kan få markante følger for det danske samfund, såfremt de ikke tages alvorligt. Avisen citerer Svend Auken for at kritisere regeringen for at nedtone risikoen for løntrykkeri, illegal indvandring og øget kriminalitet. Ifølge avisen udtaler Auken:

»Hvis jeg har ret i, at der vil komme så mange, så kan det hele ende med en meget ubehagelig hetz til sin tid. Det, jeg frygter, er, at spændingerne i et samfund som det danske bliver større, end man overhovedet kan forestille sig. Jeg er selv en stærk tilhænger af udvidelsen, men derfor kan man da godt gøre noget for at forebygge problemerne.«

Ifølge avisen kritiserer Svend Auken den nuværende beskæftigelsesminister for end ikke at ville inddrage de mulige negative konsekvenser af Østudvidelsen i trepartsdrøftelserne om en ny arbejdsmarkedsreform, og siger: »Hvad gør vi med uorganiserede arbejdsgivere, som overhovedet ikke vil have dansk arbejdskraft? Kan vores system tage højde for det?«

Svend Auken underbygger sine forudsigelser om en stærkt stigende indvandring fra de nye medlemslande til Danmark med en række økonomiske argumenter. Han udtaler således:

»Tag udgangspunkt i, at EU's samlede befolkning vokser med 35 procent med de ti nye østlande. Men økonomien vokser kun med fem procent. Hvis man